

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa

6.Kbf.14/2021/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2021. június 25. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A társtettesént elkövetett jogellenes fogvatartás büntette miatt terhelt1 volt rendőr alezredes I.r. vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2021. év február hó 10. napján kihirdetett 43.Kb.24/2020/17. számú ítéletét megváltoztatja.

terhelt1 volt rendőr alezredes I.r. és terhelt2 volt rendőr főhadnagy II.r. vádlottakat a társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás büntette (Btk. 304. § (1) bekezdés) miatt emelt vád alól felmenti.

Az ítélet ellen a kézbesítésétől számított 8 (nyolc) napon belül a Kúriához címzett fellebbezésnek van helye.

Indokolás:

[1] A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a pótmagánvádló1 pótmagánvádló által indított büntetőügyben a 2021. február 10. napján kihirdetett 43.Kb.24/2020/17. számú ítéletével terhelt1 volt rendőr alezredes I.r. és terhelt2 volt rendőr főhadnagy II.r. vádlottakat bűnösnek mondta ki a Btk. 304. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás büntetében, ezért őket – egyenként – 180 napi tétel, napi tételenként 1000 Ft, összesen 180.000 Ft pénzbüntetésre ítélte. Mindkét vádlott vonatkozásában rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására.

[2] A tárgyaláson a pótmagánvádló és jogi képviselője súlyosítás érdekében fellebbeztek. Az I. és II.r. vádlottak, valamint védőjük bűncselekmény hiányában történő felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

[3] A pótmagánvádló az ügyben előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását, melyben arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, az ítéleti indokolást egészítse ki és a vádlottakkal szemben határozott ideig tartó szabadságvesztés büntetést szabjon ki, melynek végrehajtását próbaidőre függessze fel, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben. Indítványozta továbbá, hogy az ítéltábla a Be. 574. § (1) és (4) bekezdései alapján kötelezze a vádlottakat egyetemlegesen a bűnügyi költségek viselésére. A pótmagánvádló beadványában kifejtette azon álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből részben helytelen jogi következtetéseket vont le, melyből adódóan nem súlyuknak megfelelően vette figyelembe a bünteteskiszabási körülményeket. Minderre figyelemmel helytelenül, illetve megalapozatlanul alkalmazta a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontjában és (3) bekezdésében írt rendelkezéseket, amikor a vádlottakkal szemben kétszeres enyhítést alkalmazott és pénzbüntetést szabott ki. Utalt arra, hogy a kiszabott pénzbüntetés esetében sem felel meg a napi tételek száma a cselekmény tárgyi súlyának, de az egy napi tétel összege is indokolatlanul alacsony mértékben, a törvényi minimumot jelentő 1000 Ft-os összegben került megállapításra. Álláspontja szerint a vádlottak esetében próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása lett volna indokolt. A pótmagánvádló kifogásolta az elsőfokú indokolásnak azon részét, amelyben nem fogadta el a pótmagánvádló jogi érvelését, mely szerint a pótmagánvádló gyanúsítotti kihallgatása azért volt törvénytelen, mert előzetesen nem került sor az ügyben a védői kizárásra. A pótmagánvádló részletesen kifejtett álláspontja szerint a vádlottaknak a Be. 2017. október 26. napján hatályos rendelkezései alapján is módjában állt volna jogszerűen kezelni azt a helyzetet, hogy védőt kívántak gyanúsítottként kihallgatni a védő kizárásának bevárása nélkül.

[4] pótmagánvádlól beadványában kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy a vádlottak rendőrök, egyikük osztályvezető, a másikuk kiemelt fővizsgáló. Tőlük fokozottan várható el, hogy ne kövessenek el bűncselekményt. Osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében írt azon megállapítást, hogy a pótmagánvádló előállításának és fogva tartásának egyetlen célja lehetett: a védő presszionálása. Utalt arra, hogy a személyi szabadság olyan állampolgári alapjog, amelynek jogellenes kizárása - még ha az rövid időre történik is - súlyos bűncselekménynek minősül. Hivatkozott továbbá arra is, hogy az I.r. vádlott jelenleg alkalmazott ügyvéd, korábban Magyarország egyik meghatározó pénzintézeténél bankbiztonsági területen dolgozott. Ezen állásokban munkakörének megfelelő mértékű jövedelemmel rendelkezik. Ez bizonyosan nem a minimálbér, amelynek az 1000 Ft-os egy napi tétel összegű pénzbüntetés megfelel. Kitért továbbá arra, hogy sem a cselekmény tárgyi súlya sem a bűnösség foka, sem az elkövető társadalomra veszélyessége, sem az ügyben értékelhető enyhítő és súlyosító körülmények nem indokolják a vádlottakkal szemben a kétszeri enyhítéssel történő büntetés kiszabást.

[5] terhelt1 volt rendőr alezredes I.r. vádlott a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztette fellebbezése részletes írásbeli indokolását, melyben kifejtette, hogy mind személy1, mind pedig pótmagánvádlól vonatkozásában a megalapozott gyanút

alátámasztó több közvetlen és közvetett bizonyíték állt rendelkezésre, melyek alapján a velük szemben fogatosított intézkedések bűnüldözési célból kerültek végrehajtásra, és ez a körülmény kizárja az ítéleti indokolásban rögzített közömbösséget, szándékos elkövetést, ezáltal a jogellenes fogva tartás bűncselekmény megvalósulását. A fentiekre figyelemmel kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és vele szemben bűncselekmény hiányában hozzon felmentő ítéletet. Utalt továbbá arra, hogy a pótmagánvádas ügyben benyújtott fellebbezés a pótmagánvádló részéről személyes bosszút tükröz. Előadta, hogy rendőri hivatása gyakorlása során a szolgálati feladatait mindig a jogszabályok betartásával végezte.

[6] Beadványában kifejtette, hogy a nyomozás során valóban az az álláspont alakult ki benne, hogy mind személy¹, mind pótmagánvádlól tekintetében a bűncselekmény megalapozott gyanúja fennáll. Kifogásolta az elsőfokú bíróság ítéletében írt megállapítást, mely szerint a pótmagánvádlókat anélkül hallgatták ki, hogy őket bűncselekmény megalapozott gyanúja terhelte volna. Álláspontja szerint ilyen megállapításra az elsőfokú bíróság csak azért juthatott, mert csak részben tett eleget a tényállás felderítési kötelezettségének, a megalapozott gyanút alátámasztó valamennyi előzményi iratot nem szerezte be. Ezt követően beadványában II/1-II/35. sorszámgig sorolta fel azokat a bizonyítékokat és körülményeket, amelyek álláspontja szerint a megalapozott gyanút alátámasztották. Ezt követően III.-XXVIII. pontig foglalkozott az elsőfokú bíróság ítéletében tett következtetésekkel, megállapításokkal, amelyeket iratellenesnek, ellentmondásosnak tartott.

[7] Az I. és II.r. vádlottak védője szintén előterjesztette fellebbezése részletes írásbeli indokolását, melyben arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és terhelt¹ volt rendőr alezredes I.r. és terhelt² volt rendőr főhadnagy II.r. vádlottakat az ellenük emelt vád alól bűncselekmény hiányában mentse fel. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés a/-d/ pontjaiban foglaltak szerint részben megalapozatlan, ezért arra tett indítványt, hogy az ítéltábla a Be. 593. § (2) bekezdése alapján állapítson meg eltérő tényállást, melynek során a már megismert bizonyítékok alapján helyes ténybeli következtetés levonására kerülhet sor, továbbá a tényállás részévé tehető olyan új tény is, amellyel kapcsolatban az elsőfokú bíróság bizonyítékot nem értékelt. A védői álláspont szerint a sérelmezett ítéletben rögzített tényállás részben ellentétes a rendelkező részben megállapítottakkal, részben ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, részben, felderítetlenség okán ellentétes az előzményi ügy során keletkezett iratokkal és valós tényekkel.

[8] A védői hivatkozás szerint a tényállás maga rögzíti, hogy a vádlottak álláspontja az volt, hogy személy¹ és pótmagánvádlól csalás büntettséghez nyújtottak bűnsegélyt. Utalt a Btk. 340. § (1) bekezdése szerinti jogszabály szövegre, arra, hogy az elkövetési magatartás, más személyi szabadságától történő jogellenes megfosztása, de a jogszabály alapján történő szabadság elvonó bűncselekményt nem valósít meg. Hivatkozott a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakra, amely meghatározza, hogy a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. Figyelemmel arra, hogy az adott bűncselekmény csak szándékosan követhető el, megállapításának előfeltétele a tudatos törvényszegés, így az

elrendelőnek tisztában kell lennie azzal, hogy intézkedésének a jogi előfeltételei hiányoznak. Ez úgy valósulhat meg, ha tudja azt, hogy az adott cselekmény nem bűncselekmény, vagy azt nem a személyes szabadságában korlátozott személy követte el.

[9] A vádlotti magatartás tehát attól nem lehet tényállásszerű, mert utóbb az ügyben eljáró bíró az alapügyben meglévő bizonyítékok szabad mérlegelésén alapuló meggyőződése szerint a pótmagánvádlóval szemben a megalapozott gyanú nem állt fenn. A védő beadványában felsorolta, hogy a nyomozást végző vádlottak mellett milyen más hatóságoknak vagy azok tagjainak volt azon álláspontja, hogy a megalapozott gyanú fennállt. Hivatkozott a ügyészség¹ átiratában foglaltakra, arra, hogy a kerületi ügyészség nem hozott tiltó utasítást, amikor a nyomozást végző rendőrség az ügyvédnek és jelöltjének gyanúsítottkénti bevonására tett kezdeményezést. Hivatkozott továbbá arra, hogy pótmagánvádló¹ gyanúsítás elleni panaszát az ügyészség elutasította és őt az ügyészi indítvány alapján a bíróság¹, valamint a Fővárosi Törvényszék a védői feladatok ellátásából kizárta. A védő beadványában részletesen foglalkozott a megalapozott gyanú és az egyszerű gyanú közötti elhatárolással, megállapítva, hogy ezeket a bizonyosság foka különbözteti meg, és ennek megállapítása a nyomozó hatóság mérlegelő tevékenységén alapul.

[10] A védő kifogásolta az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásának azon megállapítását, hogy a pótmagánvádló előállítása szükségtelen és aránytalan is volt, a nyomozás érdekei áttételesen sem indokolták a személyi szabadság korlátozását. Álláspontja szerint ez megalapozatlan ténymegállapítás. Kifejtette, hogy a nyomozástaktikai döntések meghozatala, az egyes eljárási cselekmények végrehajtási sorrendje, időzítése alapvetően és mindig is a nyomozó hatóság kompetenciája és felelőssége volt. A védői álláspont szerint eleve téves az a bírósági álláspont, hogy a rendőrségi törvénynek az előállított személlyel szemben a gyanúról szóló része helyesen úgy értelmezendő, hogy annak a megalapozott gyanú szintjét el kell érnie. Utalt arra, hogy személy² tartózkodási helye ismeretlen volt, az idézését valaki átvette és az idézettet valahogy értesítette erről. Utóbb körözést is kellett kiadni ellene. Ha a vádlottak nem tudták, hogy személy² hol tartózkodik, akkor nehéz lett volna előállítani. Így az nem számonkérhető a vádlottakon, hogy a bűncselekmény elkövetésével tettesként gyanúsítható személy² gyanúsítására még nem került sor, amikor az ügyvéd és jelöltjének előállítása megtörtént.

[11] A védő kifejtette, hogy a tényállás hiányosságának pótlása, felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a téves helyett a helyes ténybeli következtetés levonása az elfogadott bizonyítékokból nem esik a felülmérlegelési tilalma alá, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze. A tényállás módosítása, ideértve az eltérő tényállás megállapítását is, csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet, ezen bizonyítékok pedig a jelen ügyben rendelkezésre állnak.

[12] terhelt² volt rendőr főhadnagy II.r. vádlott a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztett fellebbezése indokolásában arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és bűncselekmény hiányában mentse fel az ellene emelt vád alól. Beadványában részletesen foglalkozott az igen kiterjedt

nyomozással, amely a kerületi rendőrkapitányságon áttétel alapján 2015 nyarán kezdődött. Az induláskori nyomozati anyaghoz más rendőrségeken megindított eljárások iratai kerültek egyesítésre, így több százezer oldal mennyiségű iratanyag keletkezett. Beadványában reagált az elsőfokú ítélet azon megállapítására, mely szerint az előállítás törvényes alapja hiányzott, ezen kívül szükségtelen és aránytalan is volt, a nyomozás érdekei áttételesen sem indokolták a személyi szabadság korlátozását. Ezzel szemben álláspontja szerint az előállítás, mint intézkedés jogi előfeltétele az volt, hogy az előállított személyek bűncselekmény elkövetésével voltak gyanúsíthatóak, melynek megfelelően a megalapozott gyanú közlésére is sor került. A gyanúsítás ténye miatt tett panaszt az ügyészség pótmagánvádlól esetében, mint alaptalant elutasította. Utalt arra, hogy nyolc nappal az előállítás előtt írásban tájékoztatták az ügyészséget a tervezett eljárási cselekményről, és a fokozott felügyeletet ellátó ügyészség a gyanúsítást nem kifogásolta. Kifejtette továbbá, hogy az előállítás arányban állt az arra okot adó bűnfelderítési céllal, szükséges és indokolt volt. A gyanúsítható személyek egyidejű kihallgatásával nyomozástaktikai céljuk volt, hogy egymás vallomásairól csak a kihallgatást követően szerezzenek tudomást, illetve, hogy az esetleges ellentmondásokat a kihallgatást követően azonnal szembesítéssel oldják fel. személy2 tényleges tartózkodási helye ismeretlen volt, azonban a részére kiküldött idézést valaki mindig átvette és rendszeresen orvosi igazolást küldött. Részben cél volt az is, hogy az ügyvéd és jelöltje előállításáról tudomást szerző, tettesként gyanúsítható személy önként megjelenjen. Erre ugyan nem került sor, de telefonált a kapitányságra. Végül vele szemben elfogatóparancsot kellett kiadni. A II.r. vádlott utalt arra, hogy a nyomozás addigi adatai alapján meghatározható volt, hogy személy1 és pótmagánvádlól tevékenységükkel milyen módon kapcsolódnak a személy2 általi elkövetéshez. Beadványában ismertette a személy2 által elkövetett bűncselekmények megvalósulásának menetét, azt, hogy ehhez milyen módon kapcsolódott a későbbi pótmagánvádló, ennek alátámasztásaként hivatkozott az alapügy konkrét bizonyítékaira, illetve idézett az egyes vallomásokból. Végül utalt arra, hogy magánál az előállításnál nem volt jelen, illetve, hogy beosztott állományú rendőrként utasítást, parancsot nem adhatott senkinek.

[13] Az I. és II.r. vádlottak, védőjük, valamint a pótmagánvádló által bejelentett fellebbezés folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált a Be. 590. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően. A fellebbezések tartalmára figyelemmel a felülbírálat a Be. 590. § (2) bekezdése alapján teljes körű. A másodfokú bíróság a Be. 598. § (1) bekezdés b) pontja alapján az ügyben tanácsulést tartott, továbbá a tanácsulésen történő elbírálást a 2020. évi LVIII. törvény 211. § (2) bekezdése szintén lehetővé tette.

[14] A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat betartotta. A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a pótmagánvádas eljárás feltételei fennálltak. Ezen feltételek meglétét a törvényszék katonai tanácsa ítélete 3. oldal 4. bekezdésétől a 4. oldal 2. bekezdéséig rögzítette. A törvényszék katonai tanácsa azonban az ítélet 4. oldal 2. bekezdésében bizonytalanul, pontatlanul fogalmazott, amikor azt rögzítette, hogy a panaszt elutasító határozatot pótmagánvádlól 2018. május 31. napját követően vette át. Az elsőfokú bíróságnak ténylegesen nem állt rendelkezésére a ügyészség3 főosztály1 által küldött panaszt elutasító határozat térítvevénye. Ezt a másodfokú bíróság a ügyészség3től beszerezte, és rögzíthető, hogy pótmagánvádlól a fenti ügyészi határozatot 2018. június 7. napján vette át.

[15] A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa az előkészítő ülés és a tárgyalás során is betartotta az eljárási szabályokat. A vádlottakat és a tanúkat törvényes kioktatásokat követően hallgatta ki, és az egyéb bizonyítékokat is szabályosan tette a bizonyítás anyagává. Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú katonai tanács elmulasztotta az ítélet bekezdéseinek számozását, ez azonban csak ítéletszerkesztési hibának tekinthető, az ügy érdemi elbírálására nincs kihatással.

[16] Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során részletes bizonyítási eljárást folytatott le, melynek során kihallgatta az I. és II.r. vádlottat, tanúként a sértettet, a vádlottak előljáróját, több az ügyben az ügyészi felügyeletet gyakorló személyt, ismertette az ügyben rendelkezésre álló egyéb – okirati - bizonyítékokat.

[17] Az I.r. vádlott a nyilvános ülésen, majd a tárgyaláson vallomást tett, kérdésekre válaszolt, és írásbeli vallomását olvasta fel, amelyben tagadta, hogy magatartásával bűncselekményt követett volna el. A II.r. vádlott szintén vallomást tett, melyben tagadta, hogy bűncselekményt követett volna el. A vádlottak védekezésének lényege szerint az eljárási szabályoknak megfelelően végezték a nyomozati cselekményeket, a pótmagánvádlóval szemben az alapos gyanú fennállt, és előállítását a nyomozási érdek indokolta. Az előállításra nyomozástaktikai okból került sor.

[18] Az elsőfokú bíróság a tényállást a vádlottak védekezésével és vallomásaikat alátámasztó egyéb bizonyítékokkal szemben a pótmagánvádló vallomása, részben tanúvallomások, részben okirati bizonyítékok alapján mérlegelési jogkörében állapította meg. Észlelte azonban a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, hogy az elsőfokú bíróság által rögzített történeti tényállás 5. oldalán található része nem a tényállásra, hanem az ítélet indokolására tartozik, ezért az ítélet 5. oldalán tett megállapításokat a tényállásból mellőzte. Észlelte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás 4. oldal utolsó előtti és utolsó mondata téves jogi következtetést tartalmaz. A tényállásban hivatkozott megalapozott gyanú fogalma a Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjában írtak szerint, különösen az előállítás időpontjára vonatkoztatva indokolatlanul szerepel, a megalapozott gyanúnak az előállítás feltételeként történő meghatározása a később kifejtettek szerint helytelen. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az utolsó előtti mondatból mellőzi azt a mondatrészt, hogy "... anélkül, hogy őket bűncselekmény megalapozott gyanúja terhelte volna." Figyelemmel arra, hogy az utolsó mondat tartalma is az előző mondat tartalmából való következtetést tartalmaz, ezért a 4. oldal utolsó mondatát is mellőzni kellett a tényállásból.

[19] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által ekként helyesbített tényállás megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

[20] A felmentésre irányuló vádlotti és védői fellebbezések alaposak.

[21] A Btk. 304. § (1) bekezdésében írt jogellenes fogvatartás büntettét az a hivatalos személy követi el, aki eljárása során más személyi szabadságától jogellenesen megfoszt.

[22] A tényállásban a bűncselekmény elkövetésének időpontjaként megjelölt időben hatályos büntetőeljárás törvény az előállításra vonatkozóan külön rendelkezéseket nem tartalmazott. Ilyen szabályozás csak 2018 július 1-jétől létezik a jelenleg hatályos Be. 117. §-ában.

[23] Az előállítás feltételeit a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés b) pontja szabályozta olyan módon, hogy a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

[24] Nem kétséges, hogy az I. és II.r. vádlottat, mint az érintett ügyben nyomozást folytató osztályvezető, illetve fővizsgáló a Btk. 459. § (1) bekezdés 11. k. pontja alapján hivatalos személyeknek minősülnek. Nem kétséges az sem, hogy az előírt feltételek hiányában elrendelt, illetve végrehajtott előállítással a személyi szabadságtól történő jogellenes megfosztás elkövethető.

[25] A jogszerű előállítás feltétele az, hogy az adott intézkedés alá vont személy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. Az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában a megalapozott gyanú meglétének szükségességét rögzítette, majd ítélete indokolásában meg is indokolta, azt az álláspontját, hogy a rendőrségi törvénynek az előállított személlyel szembeni gyanúról rendelkező része helyesen úgy értelmezendő, hogy a gyanúnak a megalapozott gyanú szintjét el kell érnie. Rögzítette álláspontját, mely szerint a Rtv. egy alapvetően igazgatási, rendészeti jellegű jogszabály, és nem büntetőeljárás szempontú, előkészítője sem az Igazságügyi Minisztérium, hanem a Belügyminisztérium volt és a törvény szövegezése emiatt leegyszerűsítő, de emiatt nem lehet kiterjesztően értelmezni, mivel alapvető alkotmányos jog, a személyi szabadság korlátozását engedi meg. A katonai tanács megítélése szerint a közjog területéről származó Rtv. elnagyolt megfogalmazásának a helyes értelme az, hogy kizárólag a büntetőeljárás törvényben foglalt distinkció szerinti, személyre vonatkozó alapos gyanú adhat okot előállítására.

[26] Megállapítható azonban, hogy az elsőbírói értelmezés ellentétes az Alkotmánybíróságnak a 65/2003. (XII. 18.) AB határozatban kifejtett álláspontjával. A határozat IV. rész 3.2. bekezdésében írtak szerint „Az Rtv. 33. § (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy a rendőr a közbiztonság érdekében a hatóság vagy az illetékes szerv elé állítsa azt, aki

bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. A támadott rendelkezés a személyi szabadság korlátozásának – konkrétan az előállítás – okaként a bűncselekmény elkövetésének gyanúját határozza meg. Az indítványozók az alkotmányellenességet legfőképpen abban látják, hogy a bűncselekmény alapos gyanújával szemben az egyszerű gyanú, mint az előállítás oka indokolatlan szabadság korlátozásra ad lehetőséget. A személyi szabadságtól történő megfosztásra csak törvényben meghatározott okokból kerülhet sor. Az Rtv. vizsgált rendelkezése éppen egy ilyen okot határoz meg, amikor kimondja, hogy valamely bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt a rendőr előállíthat. A gyanú a nyomozó hatóság tudomására jutott objektív adatokból levont valószínűségi következtetés arra nézve, hogy feltehetően bűncselekmény történt, és hogy annak ki vagy kik voltak az elkövetői. Annak megfelelően, hogy a gyanú alapját képező adatok milyen szoros vagy kevésbé szoros kapcsolatot mutatnak a feltételezett bűncselekménnyel, a rájuk épített valószínűségnek különböző fokozatai lehetnek. A valószínűség alacsonyabb vagy magasabb fokától függően lehet különböztetni az egyszerű, illetve az alapos gyanú között. Ugyanakkor a gyanú fogalmát sem az Rtv., sem a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény nem határozza meg. A Be. a büntetőeljárás megindításához a bűncselekmény gyanújának meglétét követeli meg, de konkrét személlyel szemben az eljárás csak akkor indítható, ha az érintettet bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja terheli. A büntetőeljárás rendelkezéseiben megkövetelt az egyszerű gyanút meghaladó valószínűség garanciális feltétele a konkrét személyt érintő büntetőeljárás megindításának. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontján alapuló előállítás viszont önmagában és közvetlenül nem irányul büntetőeljárás megindítására, azaz nem feltétlenül indukál egy olyan eljárást, amely akár a személyi szabadság huzamosabb ideig korlátozását is eredményezheti. Az előállított személy ugyanis pusztán az előállítás ténye alapján nem válik büntetőeljárás értelemben gyanúsítottá, nem lesz büntetőeljárás alanya. Az előállítás ideje alatt nyílik alkalma a döntésre jogosult hatóságnak arra, hogy az alapos gyanú fennállását megállapítsa. Éppen ebben a körülményben ragadható meg az az alkotmányjogilag is releváns különbség, amely miatt nem helytálló az alapos gyanú megkövetelésére irányuló érvelés.”

[27] A jelen ügyben tehát azt kellett vizsgálni, hogy az alapügyben pótmagánvádlóval, illetve személlyel szemben az egyszerű gyanú fennállt-e. Az alapos gyanú nem feltétele az előállításnak, és a jelen eljárás tárgya az, hogy jogellenes fogvatartás büntette megvalósult-e a vádlottak részéről. A gyanú a nyomozó hatóság tudomására jutott objektív adatokból levont valószínűségi következtetés arra nézve, hogy feltehetően bűncselekmény történt. Ezt a megfogalmazást tartalmazza az alkotmánybírósági határozat. A másodfokú bíróság egyetért az I. és II.r. vádlottak védőjének a beadványában írtakkal, melyben arra hivatkozott, hogy az értékelő személy szubjektivitásának, élettapasztalatának, szakmai tudásának jelentősége van a gyanú meglétének vagy meg nem létének értékelésekor. Nem kétséges, hogy a gyanú a nyomozás során nem manifesztálódik olyan módon, mint az alapos gyanú a gyanúsításkor. Az egyszerű gyanú esetében a szubjektív elem erősebb lehet, nem éri el a konkretizáltsága azt a szintet, mint az alapos gyanú közlésekor, ahol már konkrét bűncselekményről, annak konkrét tényállási elemeiről, konkrét elkövetői minőségéről lehet szó. Nem kétséges, hogy a gyanút a nyomozó hatóság tagjában valamely objektív adat keltheti fel, ugyanakkor az is igaz, hogy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy nem is szükségszerűen szerez tudomást arról, hogy vele szemben a gyanú fennáll.

[28] Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása is tartalmazza, hogy az I. és II.r. vádlottak a nyomozati munka közös megbeszélése során jutottak arra a megállapodásra, hogy személyi és pótmagánvádlól előállítását rendelik el a kerületi rendőrkapitányságra gyanúsított kihallgatás céljából. Nem merült fel olyan konkrét adat, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a vádlottak valamely tisztán szubjektív, minden alapot nélkülöző meggondolás alapján döntöttek volna az előállításról. Nincs tehát olyan adat, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a vádlottak a bűnügyi érdektől függetlenül, önkényesen döntöttek volna az ügyvéd és jelöltje személyi szabadságának korlátozásáról. Így nyer jelentőséget az, hogy pótmagánvádlól esetében a kerületi ügyészség a gyanúsított kihallgatása miatt bejelentett panaszát elutasította, tehát az ő esetében a megalapozott gyanú fennállását meg is állapították a gyanúsítás alapjaként a rendelkezésre álló tanúvallomásokot és okiratokat elfogadták. Az pedig, hogy nem csupán az okiratszerkesztő ügyvédnek a szerződések megkötésekor eljáró jelöltjével, hanem magával az ügyvéddel kapcsolatban is felmerül a gyanú, a személyi összefüggésre figyelemmel egy minden logikát figyelmen kívül hagyó következtetésnek nem tekinthető. A gyanúsított kihallgatást követően személyi szerepe tisztázódott, az ő esetében a kerületi ügyészség az alapos gyanút nem látta megállapíthatónak, panaszának helyt adott.

[29] Csak megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, hogy nem helyénvaló akár az egyszerű, akár az alapos gyanú vizsgálata során az arra történő hivatkozás, hogy utóbb, a nyomozás befejezését követően a gyanúsítással érintett személyek tekintetében eljárást megszüntető határozat született. Az ügyészség ugyanis ilyen esetben akkor szünteti meg a büntetőeljárást, és nem nyújt be vádiratot, ha arra a meggyőződésre jut, hogy a gyanúsított bűncselekménye nem lesz bizonyítható a bíróságon. A bíróság előtti eljárásban tehát már nem gyanúnak, alapos gyanúnak, hanem az ügyészi álláspont szerinti bizonyosságnak kell fennállnia.

[30] Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szövegezése alapján kijelenthető, hogy mérlegelésre ad lehetőséget a rendőrségnek. Biztosítja a törvény azt a lehetőséget, hogy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt idézi, vagy pedig előállítja. A törvény ezzel maga elismeri azt a lehetőséget, hogy az előállítást elrendelő rendőr nyomozástaktikai szempontot érvényesítsen. személyi és pótmagánvádlól előállításakor – az I. és II.r. vádlottak előadása szerint – az volt a cél, hogy egyidejűleg, az összebeszélés lehetőségének kizárásával kerüljenek kihallgatásra. Nyilván ez a nyomozási cél idézések kibocsátásával nem lett volna elérhető. Erre figyelemmel azonban az előállítás az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményével összevetve aránytalannak nem tekinthető. Jogellenesség, mint tényállási elem a fogvatartás kapcsán nem állapítható meg.

[31] Nem kétséges azonban, hogy a vádlottak nyomozati tevékenységének az a része, amelynek érdekében az előállítást elrendelték rosszul előkészített, átgondolatlan és szakmaiatlan volt. Nem számoltak azzal, hogy a titoktartás alóli felmentés hiányában személyitől és pótmagánvádlóltól érdemi vallomás csak kis valószínűséggel várható, ezen személyeknek az eljárásból védőként történő kizárása előkészítetlen volt, a gyanúsítások szövege sem volt kidolgozva. Ezen előkészítetlenség eredményezte azt, hogy – függetlenül attól, hogy az előállítás feltételei fennálltak – maguk az elvégzett eljárásjogi cselekmények a

nyomozást nem vitték előbbre. Így utóbb maga az előállítás nem tudta szolgálni a célzott nyomozati érdeket.

[32] Nem értett egyet azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú katonai tanács azon álláspontjával, hogy az I. és II.r. vádlottak részéről a cselekmény megvalósításával kapcsolatban szándékosság lenne megállapítható. Az előállítással célzott nyomozati eredmény azért maradt el, mert az I. és II.r. vádlottak szakszerűtlenül jártak el, amely legfeljebb fegyelmi eljárást vonhatott volna maga után. Az irányadó bírói gyakorlat szerint azonban a szakszerűtlen rendőri intézkedés szándékosság hiányában nem vezethet az elkövető büntetőjogi felelősségének megállapításához.

[33] Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és terhelt¹ volt rendőr alezredes I.r. és terhelt² volt rendőr főhadnagy II.r. vádlottat a Btk. 304. § (1) bekezdésébe ütköző, társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás büntette miatt emelt vád alól – bűncselekmény hiányában – felmentette a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

[34] A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 606. § (1) bekezdésén, valamint a Be. 615. § (1) bekezdésén és (2) bekezdés b) pontján alapszik

Budapest, 2021. június 25.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k.

a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.

Dr. Szabó Éva hb. ezredes s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Karácsonyi Gabriella

tisztviselő

..

Kúria

Bhar.III.1.003/2021/10-I.

A Kúria mint harmadfokú bíróság Budapesten, 2021. november 16. napján meghozta a következő

v é g z é s t :

A jogellenes fogvatartás büntette miatt terhelt1 volt rendőr alezredes és társa ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Kúria megállapítja, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.14/2021/11. számú ítélete a Be. 458. § (2) bekezdés b) pontja alapján – a pótmagánvádló jogi képviselője által bejelentett másodfellebbezés visszavonása folytán – terhelt1 volt rendőr alezredes I. rendű és terhelt2 volt rendőr főhadnagy II. rendű vádlott tekintetében 2021. november 16. napján jogerős.

Budapest, 2021. november 16.

Molnár Ferencné dr.

Dr. Hornyák Szabolcs János

Dr. Bartkó Levente

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró